МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВСП «ЕКОНОМІКО-ПРАВНИЧИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Олена ГРИБАНОВА

«01» вересня 2026 р.

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки *фахових молодших бакалаврів*
галузі знань: *J Транспорт та послуги*
спеціальності: *J3 туризм та рекреація*
освітньо-професійна програма: *туристичне обслуговування*

Укладач: Ірина МОРДВІНОВА

Обговорено та ухвалено
на засіданні циклової комісії економічних
дисциплін та менеджменту
Протокол № 1 від "26" серпня 2026
Голова ЦК ЕДМ

____ Ірина МОРДВІНОВА
(підпис)

Ухвалено методичною радою коледжу

Протокол № 1 від "28" серпня 2026
Заступник директора з НМР

_____ Альона ХОДАКОВСЬКА
(підпис) (ініціали, прізвище)

2026 рік

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань,
спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td>Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів - 3</td><td>Галузь знань
J Транспорт та послуги</td><td>Нормативна</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Загальна кількість годин - 90</td><td rowspan="3">Спеціальність:
J3 туризм та рекреація</td><td>Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>2 -й</td></tr>
<tr><td>Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: – 1 год</td><td rowspan="3">Освітньо-професійна програма:
туристичне обслуговування</td><td>-</td></tr>
<tr><td>Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>16 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Освітньо-кваліфікаційний рівень:
фаховий молодший бакалавр</td><td>Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>74 год.</td></tr>
<tr><td>Вид контролю:
залік</td></tr>
</table>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Економічна теорія» є формування у студентів базових знань про функціонування економічних систем на мікро-, макро- та мегаекономічному рівнях, засвоєння категоріально-понятійного апарату економічної науки, а також розвиток навичок самостійного аналізу сучасних економічних процесів.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Економічна теорія» в умовах виключно практичної форми організації занять є:

- самостійне опанування та практичне закріплення базового понятійно-категоріального апарату економічної науки, засвоєння сутності фундаментальних економічних законів;
- формування прикладних навичок аналізу ринкового механізму: дослідження динаміки попиту, пропозиції та ринкової рівноваги, а також оцінка факторів еластичності безпосередньо на прикладі ринку туристичних послуг;
- розвиток розрахунково-аналітичних вмінь: навчити студентів самостійно обчислювати ключові мікроекономічні показники діяльності суб'єктів турбізнесу (витрати виробництва турпродукту, сукупний дохід, граничну корисність, прибуток, точку беззбитковості тощо);
- освоєння методів графічного моделювання економічних процесів, інтерпретації графіків та схем, що відображають поведінку споживачів туризму та стратегії туристичних фірм у різних ринкових структурах (конкуренція, монополія);

- набуття навичок дослідження макроекономічного середовища: аналіз впливу державних регуляторів (податкової політики, валютного регулювання, субсидій) та загальноекономічних явищ (інфляція, безробіття, економічні кризи) на стан і розвиток вітчизняної індустрії гостинності;
- розвиток критичного та стратегічного мислення через розв'язання ситуаційних завдань (кейсів), моделювання реальних бізнес-ситуацій у сфері туризму, участь в економічних дискусіях та формування вміння аргументовано відстоювати власну позицію;
- формування здатності до самостійного пошуку, критичного аналізу та узагальнення економічної інформації для розв'язання комплексних завдань майбутньої професійної діяльності.

У разі успішного завершення курсу здобувач освіти набуває програмні компетентності (з ОПП):

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК9. Здатність діяти доброчесно, керуватися етичними нормами в особистій, навчальній та професійній діяльності, демонструвати нульову толерантність до корупції.

ЗК. 12 Здатність до економічного мислення, розуміння сутності економічних процесів в індустрії туризму як міжгалузевому господарському комплексі.

СК 5. Здатність створювати туристичний продукт, надавати туристично-рекреаційну послугу (перевезення, тимчасове розміщення, харчування; екскурсійне, рекреаційне, курортне, спортивне, розважальне та інше обслуговування).

Програмні результати навчання, які досягаються за допомогою вивчення дисципліни (з ОПП):

РН 3. Володіти державною та іноземною мовами у професійній діяльності.

РН 10. Забезпечувати процес комплексного обслуговування клієнтів під час надання туристично-рекреаційних послуг та реалізації туристичного продукту.

РН 13. Здійснювати пошук, оброблення й аналізування інформації з різних джерел у професійній діяльності.

РН 16 Знати і розуміти принципи академічної доброчесності та положення антикорупційного законодавства, застосовувати їх у навчальній та професійній

діяльності, під час прийняття етичних рішень відповідно до норм доброчесності.

Міждисциплінарні зв'язки: курс «Економічна теорія» базується на знаннях, отриманих під час вивчення таких дисциплін як «Всесвітня історія», «Громадянська освіта» (Фінансова грамотність), «Безпека життєдіяльності фахівця з основами охорони праці» та є основою для вивчення «Географії туризму».

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Загальні засади економічного розвитку

Тема 1. Економічна теорія як фундаментальна суспільна наука та її роль у сфері туризму. Економічні потреби суспільства і роль виробництва в їх задоволенні.

Економіка як сфера життєдіяльності суспільства. Безмежність потреб та обмеженість ресурсів у туризмі. Предмет економічної теорії та еволюція її поглядів. Функції та методи економічної теорії. Зв'язок економічної теорії з практичною діяльністю у сфері туристичного обслуговування.

Економічні потреби суспільства, їх суть та класифікація. Закон зростання потреб у туризмі. Економічні блага як засіб задоволення потреб. Специфіка туристичного продукту. Взаємодія потреб і виробництва.

Тема 2. Виробництво і його основні чинники. Суспільний продукт.

Суспільне виробництво: суть, структура та три головні питання економіки.

Фактори виробництва (ресурси) в туризмі та проблема їх ефективного використання. Елементи процесу виробництва та їх характеристика. Економічні інтереси: сутність і класифікація.

Продукт виробництва (суспільний продукт). Матеріальне та нематеріальне виробництво. Стадії руху суспільного продукту.

Тема 3. Товарне виробництво і товарно-грошові відносини.

Сутність натурального та товарного виробництва. Проста і розвинута форми товарного виробництва: загальні риси й особливості. Товар і його властивості. Сутність і функції грошей. Характеристика інфляції. Еволюція грошей.

Тема 4. Економіка суспільства як сукупність видів економічної діяльності. Відносини власності в економічному житті суспільства.

Економічна система суспільства. Складові економічної системи. Класифікації економічних систем. Типи економічних систем суспільства та їх характеристика, переваги та недоліки.

Розділ 2. Загальні основи ринку. Економічне зростання і соціально-економічний прогрес

Тема 5. Загальні основи ринку.

Сутність і функції ринку. Типи ринків. Структура ринку. Механізм саморегулювання ринку. Інфраструктура ринку. Моделі ринку. Закони ринку. Конкуренція і монополія. Суб'єкти ринкової економіки.

Тема 6. Змішана економіка та її типи. Державне регулювання економіки.

Сутність та історія виникнення змішаної економіки. Риси та типи змішаної економіки. Функції і роль держави у змішаній економіці. Методи державного регулювання економіки та їх характеристика. Сутність та характеристика державного сектору економіки. Державне регулювання економіки.

Тема 7. Економічне зростання та його чинники.

Зміст і типи економічного зростання. Фактори економічного зростання. Вплив науково-технічної революції на економічний розвиток. Економічні цикли: сутність, види. Економічні кризи та їх характеристика.

Тема 8. Світове господарство.

Об'єктивні умови становлення та розвитку світового господарства. Основні суб'єкти світового господарства. Міжнародна економічна інтеграція. Міждержавні економічні організації.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		лекції	сем./практ.	лаб.	інд.	с.р.
Розділ 1. Загальні засади економічного розвитку						
Тема 1 Економічна теорія як фундаментальна суспільна наука та її роль у сфері туризму. Економічні потреби суспільства і роль виробництва в їх задоволенні	11	-	2	–	-	9
Тема 2. Виробництво і його основні чинники. Суспільний продукт.	11	-	2	–	-	9
Тема 3. Товарне виробництво і товарно-грошові відносини.	12	-	2	–	-	10
Тема 4. Економіка суспільства як сукупність видів економічної діяльності. Відносини власності в економічному житті суспільства.	11	-	2	–	-	9
Разом за розділом 1	45	-	8	–	–	37
Розділ 2. Загальні основи ринку. Економічне зростання і соціально-економічний прогрес						
Тема 5. Загальні основи ринку..	12	-	2	–	–	10
Тема 6. Змішана економіка та її типи. Державне регулювання економіки.	11	-	2	–	–	9

Тема 7. Економічне зростання та його чинники.	11	-	2	–	–	9
Тема 8. Світове господарство.	11	-	2	–	–	9
Разом за розділом 2	45	-	8	–	–	37
Усього годин	90	-	16	–	–	74

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Економічна теорія як фундаментальна суспільна наука та її роль у сфері туризму. Економічні потреби суспільства і роль виробництва в їх задоволенні	2
2	Виробництво і його основні чинники. Суспільний продукт.	2
3	Товарне виробництво і товарно-грошові відносини.	2
4	Економіка суспільства як сукупність видів економічної діяльності. Відносини власності в економічному житті суспільства.	2
5	Загальні основи ринку..	2
6	Змішана економіка та її типи. Державне регулювання економіки	2
7	Економічне зростання та його чинники.	2
8	Світове господарство.	2
	Разом	16

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Економічна теорія як фундаментальна суспільна наука та її роль у сфері туризму. Економічні потреби суспільства і роль виробництва в їх задоволенні	9
2	Виробництво і його основні чинники. Суспільний продукт.	9
3	Товарне виробництво і товарно-грошові відносини.	10
4	Економіка суспільства як сукупність видів економічної діяльності. Відносини власності в економічному житті суспільства.	9
5	Загальні основи ринку.	10
6	Змішана економіка та її типи. Державне регулювання економіки.	9
7	Економічне зростання та його чинники.	9
8	Світове господарство.	9
	Разом	74

Індивідуальне завдання

ІДЗ включає в себе 2 завдання, кожне з яких оцінюється у 10 балів.

1. Пропонується на вибір один із онлайн-курсів: «Економіка для усіх» (https://courses.prometheus.org.ua/courses/NaUKMA/103/2015_T1/about) або «Економіка на кожен день» (https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+ECO101+2020_T3) на освітній платформі Prometheus.

Для зарахування результатів необхідно завантажити до відповідних тек на сторінці дисципліни в мудлі сертифікат, заяву і декларацію. Отримання сертифіката про проходження курсу зараховується як 10 балів. У випадку, якщо здобувач освіти пройшов курс, але сертифікат не отримав, він замість сертифіката має надіслати скріншот сторінки прогресу для визначення кількості набраних балів.

2. Виконати завдання «Чи правильне твердження?».

Для 5-ти тверджень вказати «так» чи «ні» (згодні з ним чи ні), навести аргументи на підтвердження своєї думки та приклади. Правильна відповідь на кожне твердження оцінюється у 2 бали (разом 10 балів).

Неформальна освіта реалізується під час виконання одного із завдань ІДЗ шляхом проходження онлайн-курсів.

7. Види контролю і система накопичення балів

Поточний контроль знань		Інд.. завд.	Залік	Сума
Модульна атестація № 1 (30 балів)	Модульна атестація № 2 (30 балів)			
Розділ 1	Розділ 2			
1. Поточний контроль (24 бала): - робота на заняттях – 1×4 =4 б.; - тестування – 2×4 =8 б.; - виконання практичних завдань - 3×4 = 12 б. ***2. Рубіжний контроль – 6 б.:*** - контрольна робота після розділу 1.	***1. Поточний контроль (24 бала):*** - робота на заняттях – 1×4 =4 б.; - тестування – 2×4 =8 б.; - виконання практичних завдань - 3×4 = 12 б. ***2. Рубіжний контроль – 6 б.:*** - контрольна робота після розділу 2.	20	20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	**За шкалою коледжу**	**За національною шкалою**
		Залік
A	90 – 100 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	
C	75 – 84 (добре)	
D	70 – 74 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)	
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	Незараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)	

8. Рекомендована література

Основна:

1. Дергалюк Б.В. Економічна теорія [Електронний ресурс] : конспект лекцій / Б. В. Дергалюк. КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2025. 208 с. URL: https://lnk.ua/YwF07O0Bw/
2. Економічна теорія: навчальний посібник. Укл: М.І. Колосінська, С.І. Белей, С.В. Бойда. Чернівці: Чернівец. нац. унів-т., 2021. 200 с. URL: https://lnk.ua/fgP4nochm/
3. Зеленько О.О. Основи економічної теорії: Опорний конспект лекцій для студентів неекономічних спеціальностей (електронний варіант) / Зеленько О.О. та ін. Харків: ХНПУ, 2020. 143 с. URL: http://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/3859
4. Основи економічної теорії: навч. посібник / І. В. Кокарєв. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 100 с.
5. Петруня Ю.Є., Задоя А.О. Економіка: базовий курс. Навчальний посібник [Електронне видання]. [6-те вид., переробл. і доп.]. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2023. 265 с.

Додаткова:

1. Економічна теорія: підручник / за заг. ред. В.П. Якобчук. К.: Вид-во Ліра-К, 2020. 450 с.
2. Захарченко О., Барановська М., Козак Ю., Курмиженко В. та ін. Основи економічної теорії. Підручник / О. Захарченко. К. Центр навчальної літератури, 2019. 264 с.
3. Кібік О., Рединa Є., Котлубай В., Слободянюк О., Корнілова О., Примаченко І., Візіренко С. Основи економіки : навч. посіб. [Електронне видання] / О. Кібік, Є. Рединa, В. Котлубай, О. Слободянюк, О. Корнілова, І. Примаченко, С. Візіренко ; Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2025. 85 с. URL: https://hdl.handle.net/11300/29819; DOI: 10.32837/11300.29819
4. Основи економічної теорії: метод. реком. для самост. вивч. дисц. студентами неекономічних спец. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди; уклад.: А.О. Гура, Т.Г. Гуцан, О.О. Зеленько, І.О. Ночвіна. Харків: ХНПУ, 2019. 69 с. URL: https://lnk.ua/aW7MocJ0x.
5. Основи економічної теорії та еволюція економічної думки: наочний навчально-методичний посібник/ укладачі: К.Ю. Величко; Н.Г. Ушакова. [Електронний ресурс]. Харків: ДБТУ, 2024. 171с. URL: https://lnk.ua/f4OLuo89m.

9. Інформаційні ресурси

1. https://epkmoodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1439
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. URL: http://www.ukrstat.gov.ua.
3. Офіційний сайт Законодавство України [Електронний ресурс]. URL:

zakon.rada.gov.ua.

4. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. URL: http://iportal.rada.gov.ua.

5. Офіційний сайт Урядовий портал [Електронний ресурс]. URL: http://www.kmu.gov.ua.

6. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua.

Додаток А

Доповнення та зміни до робочої програми навчальної дисципліни

Протокол засідання циклової комісії (дата та номер)	Внесені зміни	Підпис голови ЦК, дата